

je kušao stvoriti neke vrste kompromis između starog, u Sloveniji uvriježenog tradicionalnog shvaćanja, i ideja Pija XI. Svakako je i to, prema prvom izdanju, veliki korak naprijed. Čini se, da ipak mlada generacija slovenačkog klera nije sasvim sporazumna s ovakvim kompromisima, nego da traži radikalni prijelaz iz onoga, što ona naziva »praktičnim naturalizmom«, u sferu čiste religije. Dokaz je tomu knjiga »Naši razgledi«, što su je izdali ljubljanski bogoslovi. O toj knjizi govorimo na drugom mjestu.

2. — Nekoliko mjeseci iza Pastirskog bogoslovlja izašla je i liturgika dra F. Ušeničnika u posebnom svesku. To je u glavnom nadopunjen onaj odlomak iz prvog izdanja Ušeničnikove Pastoralke, koji se po cijelom drugom svesku nalazio na raznim mjestima, a odnosio se na liturgijske obrede kao takove. U ovom je novom djelu sve to svrstano u jedan svezak. Time je, nesumnjivo, sustavna cjelina liturgijskih obreda dobila na značenju.

Dr. Ušeničnik je u ovom svom novom djelu nastojao izlučiti umjetničko promatranje liturgijskih oblika, pa se nastojao ograničiti samo na njihovo promatranje kao religijskih simbola. Stoga, sasvim pravilno, daje u glavnom samo sumarni prijelaz i crkvene odredbe u onim stvarima, gdje je teško posve lučiti simboličko promatranje liturgijskih obreda, riječi i stvari, od umjetničkog.

Od pojedinosti palo mi je u oči, da dr. U. spominje samo Kašičev obrednik iz g. 1640., i to prema Nillesu, a ostalih obrednika u hrvatskom jeziku, pa ni Parčičeva, ne spominje. Čak ne spominje ni najnovijeg hrvatskog a ni slovenskog prijevoda rimskog obrednika, dok na str. 31. spominje novo izdanje glagolskog misala transkribovanog latinicom.

S pravom dijeli pisac crkvenu godinu u dva, a ne u tri razdoblja, jer su Duhovi zapravo završetak uskrasnog doba, a nedjelje po Duhovima nemaju nikakve zajedničke misli, niti su u kakvoj vezi s Duhovima.

»Communicantes« se u kanonu ne odnosi na općinstvo svetih, kako to pretpostavlja pisac na str. 222, nego se veže s predašnjom molitvom u današnjem misalu: »una cum famulo tuo, papa nostro... communicantes, et memoriā venerantes B. M. semper V.« Molitva Memento vivorum je u IV. v. bila molitva dakona i pobožnog puka, a ne svećenikova. Kasnije je umetnuta u molitve što ih svećenik moli. »Communicantes« ističe dakle zajednicu celebranta i vjernoga puka s Papom, zajednicu, koju pisac spominje na str. 228. kod miješanja posvećenih prilika u kaležu.

Ova prva znanstveno obrađena i posebice izdana sustavna liturgika na slovenskom jeziku zaslužuje svaku pažnju i priznanje. Ako se još i mjestimice opaža, da je ova liturgika izlučena iz jedne veće cjeline, to ipak valja reći, da je djelo posve postiglo onu svrhu, koju je sebi postavio pisac kao zadaću, te je time postavljen osnov za razvitak liturgijske teološke discipline kao samostalne bogoslovske grane u sloven. književnosti.

Dr. Dragutin Kniewald.

Moenner Ch.: Autour du Clocher, collection »Je seme«, serie paroissiale, P. Téqui, éditeur, Paris, 1932. 8, str. 278.

Nije ova knjiga puna interesa i pobude samo za svećenike, ona ima mnogo zlatnog zrnja i za laike. Približit će im župu, župsku crkvu, župske

organizacije i sve djelovanje, koje se izvija u župi, u crkvi i oko crkve. Ta su razmatranja začinjena posebnom ljubavlju, što treba da veže sve župljane sa svećenicima, koji u župi djeluju. Tako je i podijeljena, da govori najprije o crkvi i liturgiji, zatim o dušobrižniku i njegovim pomagačima, a onda o vjernicima i njihovim potrebama. Preporučujemo svećenstvu u duhovnoj pastvi.

Duplessy Eug.: Cours de Religion en forme de petits prênes, III. serie Les sacrements a recevoir, 52 lectures, II. edition, Paris 1932. P. Téqui, éditeur, str. 161.

S ovim je sveskom dovršeno Duplessy-evo djelo. Da omogući dušobrižnom kleru kratke propovijedi o kršćanskom nauku, da kod svake sv. mise bude i jedan, makar kratki, nagovor, napisao je takove kratke propovijedi o istinama, koje treba a) vjerovati, b) u djelo privoditi, c) kao sakramente primati. Ove su kratke propovijedi pisane tako, da se mogu i pročitati, a ne moraju na izust govoriti. Potreba se kratkih nagovora ukazuje u današnje vrijeme osobito u gradovima, gdje je razmjerno najmanje vjernika kod mise u 10 sati, kad se obično drži propovijed.

Gaell René: Celle qui Ressuscita, les grandes guérisons de Lourdes, Paris 1932, VIII + 241 str., 8°, P. Téqui.

Knjiga iznosi slučaj čudesnog ozdravljenja gdične Ernestine Guiloteaux iz godine 1908., koji se dostojno niže uz broj tolikih ozdravljenja, što do dana današnjega svemu naučnomu svijetu dokazuje silu, moć i opstojnost Boga, stvoritelja života. Ozdravljenica je u neku ruku uskrsnula na novi život, jer je postala zdravom iz takovoga jednog stanja, koje se jedva više moglo nazvati životom. Djela su ove vrstj podobna, da mnogome nevjerniku naših dana otvore oči i da ga uz milost Božju izvedu na put spasa.

Lepetit abbé V.: Sur les pas d'une Sainte, Paris 1932. P. Téqui, éditeur 8, str. XII + 108.

Literatura o sveticj maloj sv. Tereziji raste svakim danom. Ova knjižica iznosi biografske, psihološke i literarne podatke, što se odnose na njezin boravak u Deauville i Trouville. Dakako, da autor ima pred očima u prvom redu žiteljstvo onih krajeva i mjesta, alj će naći zahvalnih čitatelja i po ostalom svijetu, koji s tolikim zanosom i ljubavlju slavi i časti sv. Tereziju. Onima, koji traže lijepo štivo u francuskom jeziku, preporučujemo.

Francuske knjige preporučujemo danas još i naročito s toga, što su znatno jeftinije od njemačkih. Za praktično pastoralno područje pružaju francuske katoličke knjižare veliki izbor djela. A. Ž.

1. — **Carpo Moretti: Caeremoniale iuxta Ritum Romanum**. Editio decima revisa et aucta iuxta novissima decreta Sacrae Rituum Congregationis et Codicem Iuris Canonici. Taurini, Marietti, 1932. VIII/816, Cijena Lira 25.

2. — **O. Josip Tinodi: Liturgika**. Savremena pitanja, svezak 34/5, Mostar 1932., VIII/234, Cijena Dinara 20.